

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Hæretici negant diuinitatem Spiritus S. c. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

suerunt, quod viderent aduersarijs esse formidini vt tanquam euaginato ab ipsis gladio ipsum nefanda caput heresis amputarent. Quod ergo illi renuebant concedere, vt suam hæresim adstruerent. Concilium mutua eadem voce merito definiuit. Falluntur ergo noui Arriani, cum asserunt, vocem hanc in Concilio Niceno fuisse introductam. Hac etiam voce vsu fuisse Dionysium Alexandrinum & Dionysium Papam Romanum testatur Athanasius loco paulo ante allegato.

Dionys. A.
lexand.
Dionys. P. a.
Athanas.

Vox Homi-
nifios non est
vsurpanda.

Hylarius.

Athanas.

Porro obseruandum est, Semiarianos quodam alia simili nomine vsos, suum errorem stabilire voluisse. Apellabant, enim Filium Dei vt vnitatem essentiae illius cum Patre retenta sola similitudine quæ cum distinctione constare potest, prorsus negarent. Hanc vocem non omnino suspectam habuit Hylarius in lib. de Synodis sub finem. vbi post multa, quæ de vtroque nomine dixit sic ait. Testor Dominum celi, atque terra, me cum neutrum Audissem, semper tamen virumque sensisse, quod per Homiusion, Homouision oporteret intelligi, id est nihil simile sibi secundum naturam esse posse nisi quod esset ex eadem natura. Athanasius vero quamuis in Epistola citata contra Synodum Sirmienensem & Ariminensem, videatur probare nomen *Homouision*, hoc est similis substantiæ: addit tamen, eo non rectè significari originem vnius ab alio in vnitatem eiusdem naturæ, imò propriè dici similitudinem in natura, & substantia. Similis enim in qualitate, forma, seu figura, non in substantia dici consuevit. Sed quomodo cumque illud sit, quia Arriani hac voce malitiosè utebantur, nullo modo à nobis est usurpanda.

DISPUTATIO CX.

An Spiritus sanctus tertia Trinitatis persona sit eiusdem substantiæ cum alijs.

Heretici negant Diuinitatem Spiritus sancti, cap. 1.
Catholica veritas probatur, cap. 2.
Argumenta Macedonianorum diluuntur, cap. 3.

CAPVT I.

Heretici negant Diuinitatem Spiritus sancti.

1.
Macedon.
hæresis
fuit, & Ar-
rianus.

Macedonii
sectatores.

Bernardus
Lutzem.

Spiritus sancti diuinitatem impugnasse dicuntur Macedoniani, à Macedonio sic appellari, qui hanc hæresim docuit tempore Constantini Imperat. & Liberij Papæ: hic sequens fuit etiam error Arrii circa personam filij, de quo disputatione præcedenti satis dictum est. Et rursus Arrianus, idem quæ Macedonius de Spiritu sancto docuit, sed quia Arriani diuisi sunt, & magis de persona filij contra illos fuit disputatum, contra Macedonium vero præsertim actum est de persona Spiritus sancti; ided hæc hæresis dicta est Macedoniana; sectatores vero illius *πνευματομαχοι* Pneumatomachi vocati hoc est, Spiritus Impugnatores; aliam enim nominis Etymologiam, quam comminiscitur Bernardus Lutsemburgensis, merito refellit Castro aduersus hæreses verbo, Deus, hæresis. 10. dicebat namque Bernardus, Macedonium docuisse, Spiritum sanctum ex Filio Dei, & ex matre processisse, & ided Pneumatomachum, fuisse

appellatum. Hunc tamen errorem non solum Macedonius non docuit, verum nec vllus alius hereticus. Ante Macedonium vero heretici dicti abstinentes, diuinitatē Spiritus sancti eodem modo atque Macedonius negarunt, vt scribit Philaster in libello de hæresibus. Fuerunt autem sub Diocletiano, & Maximiano Imp. & Marcellino Papa. Postea sequutus est quidam hereticus nomine Arrias, à quo dicti sunt Arriani. Porro ex Arrianis non solum aliqui dicebāt, Spiritum sanctum non esse consubstantialē Patri & Filio, sed etiam esse minorem filio. Huic errori similis est alius Valentini, qui dicebat Spiritum sanctum esse quendam Angelum, vt affirmat Athanasius in Epistola longiori ad Serapionem post medium, quod sane commentum quibuldam Arrianis placuisse, scribit idem Athanasius. Imò hac nostra aetate Transiluanos, & Seruetianos, & Franciscum Davidis, in eodem fuisse testantur aliqui huius temporis auctores. Huc etiam spectat error Abailardi, qui, vt constat ex Bernardo Epistola 109. dixit Spiritum sanctum esse animam mundi; eumque esse inferiorem filio, quia Patri tribuebat omnipotentiam, filio semipotentiam, Spiritui sancto nullipotentiam. Dicebat etiam Spiritum sanctum non esse de substantia Patris, et tamen consubstantialē esse, quæ duo ita cum pugnant.

CAPVT II.

Catholica veritas probatur.

P Lura possemus imprimis veteris Testamenti testimonia adducere quibus Spiritus sancti diuinitas probaretur; sufficiant tamen nobis aduersus hereticos præcipua noui Testamenti loca quibus magis aperte id asseritur. Matth. vltimo. Baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest intrare in regnum Dei. A. 1. Tim. 3. Saluum nos fecit per lauacrum regenerationis, & renouationis Spiritus sancti. Ex quibus locis optime Notant. argumeatur pro diuinitate Spiritus sancti, his uerbis; Si non est Deus adorandus Spiritus sanctus, quomodo me Deum per baptismum efficiat? ac si dicat, in baptismo eius inuocatione sanctificor, & efficior Deus participatione sanctitatis, ergo ille est Deus adorandus, quia solus Deus est, qui sanctificat. & delet peccata. Idem argumentum fieri potest ex illo 2. Corinth. 3. Gratia Domini nostri Iesu Christi, & caritas Dei, & communicatio sancti Spiritus sit cum vobis, Amen. Quid enim aliud est communicatio sancti Spiritus, nisi animæ sanctificatio? ille igitur auctor est sanctitatis: ac proinde Deus. Deinde Act. 5. Dixit autem Petrus, Anania, cur tentasti Satanas cor tuum, mentiri te Spiritui sancto? non es mortuus hominibus, sed Deo. Denique 1. Ioan. 5. Tres sunt qui testimonium dant in celo, Pater, Filius, & Spiritus sanctus, & hi tres vnum sunt.

Secundò probatur hæc veritas decretis Conciliorum, quibus contra Arrianum definitur filius cōsubstantialis Patri, & in quibus recipitur Synbolum Nicænum, in quo de Spiritu dicitur: Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem, qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur. Definuit etiam in Concilio Lateranensi sub Innocentio 3. & refertur in capite, Firmiter, de summo